

\* = non attesté dans la documentation en moyen-perse

Les transcriptions du moyen-perse (pris comme langue référente) ont été vérifiées par Ph. Huyse (EPHE IV) et S. Azarnouche (EPHE V) à partir des lectures de D. N. MacKenzie.

## CORPUS SYRIAQUE

### Fonctions

Terme en moyen-perse	Transcription syriaque	Translittération syriaque
āmārgar	hamargard	<i>hmrgrd</i>
Āsūrestān mowbed	mowpeṭo d-Bēth-Aramāyē	<i>mwhpt' dbyt 'rmy'</i>
aswār	parošo	<i>prš'</i>
āzād-sad	azadsad	<i>'zdsd</i>
bayaspān	bayaspano	<i>byspn'</i>
dādwar	dino	<i>dyn'</i>
ēwēnbed	aynbed	<i>'ynbd</i>
hazārbed	arzbed	<i>'rzbd</i>
kanārang	kanagryo	<i>kngr'y'</i>
*licteur	gzyroyo	<i>gzyry'</i>
*mālbed	malbed	<i>mlbd</i>
marzbān	marzbano	<i>mrzbn'</i>
mow	magušo	<i>mgwš'</i>
mowbed	mowpeṭo	<i>mwhpt'</i>
*mowbed (grand)	mowpeṭo rabo	<i>mwhpt' rb'</i>
mowbedān mowbed	mowbedān mowbed/rab magušē/rišo d-magušē	<i>mwbdn mwbd/rb mgwš'/rš'</i>
Ohrmezd-jādaggōw	Hurmazd dzādagu	<i>dmgwš'</i>
pasānīg	pasaniqo drosan	<i>hwrmzd dz'dgw</i>
payg	paygo/reglo	<i>psnyq' drwspn</i>
paygān-sālār	rš paygē	<i>pyg'/rgl'</i>
rad	rad	<i>rš pyg'</i>
spāhbed	rab ḥaylo	<i>rd</i>
šahr-dādwar	šahrdawar	<i>rbḥyl'</i> <i>šhrdwr</i>

### Toponymes

Terme en moyen-perse	Transcription syriaque	Translittération syriaque
*Achaïe	Akaya	<i>'k'y'</i>
Ādurbādagān	Adurbygan	<i>'dwrbygn</i>
*Akad	Akad	<i>'kd</i>
Aleksandariyā	Aleksandria/Alexandrie	<i>'lksndry'</i>
Andiyōk	Antiokya/Antioche	<i>'ntyky</i>
Ardān	Bēth-Arranāyē	<i>'tr' d'rmy'</i>
Arzōn	Arzōn	<i>'rzwn</i>
Āsūrestān	Bēth-Aramāyē	<i>byt 'rmy'</i>
*Athènes	Atenus	<i>'tnws</i>
*Bēth-Kusāyē	Bēth-Kusāyē	<i>byt kwsy'</i>
*Cilicie	Qilikia	<i>qylyqy'</i>
*Constantinople	Qunstantinopolis	<i>qwsntynpwlys</i>
*Corinthe	Qurintus	<i>qwrntws</i>
*Damas	Darmsuq	<i>drmswq</i>
*Dana	Dana	<i>dn'</i>
Dastgerd	Zaqarta d-Bēth-Balān	<i>zqrt' dbyt bln</i>
*Égypte	Miṣrayn	<i>mšryn</i>
*Farrox-Ādur	Prahrawar	<i>prhrwr</i>
Garmēgān	Bēth-Garmaï	<i>byt grmy</i>
Gurgān	Bēth-Gurzanāyē	<i>'tr' dgwrzny'</i>
*Halē	Ḥalē	<i>ḥl'</i>
Hrōm	Bēth-Romāyē	<i>byt rhwmy'</i>
Hūzestān	Bēth-Huzāyē	<i>byt hwzy'</i>
Ivān-e-Kerkha	Karkā d-Ledān	<i>krk' dlydn</i>

*Karkā d-Bēth Slokh	Karkā d-Bēth Slokh	<i>krk' dbyt slwk</i>
*Kokhē	Kokhē	<i>kwk'</i>
*Maḥozē	Maḥozē	<i>mḥwz'</i>
Mēsān/Mēsūn	Bēth-Mayšanāyē/Mésène	<i>byt myšny'</i>
*Mésopotamie	Bēth-Naḥryn	<i>byt nhryn</i>
Nahrit	Nahrit	<i>nhryt</i>
Naṣībīn	Niṣibin/Nisibe	<i>nšybyn</i>
Pārs	Bēth-Parsāyē/Pars/Perse	<i>byt prsy'/prs</i>
*Pasāy	Pasāy	<i>ps'y</i>
Pērōz-Šābuhr	Piruz-Šābuhr	<i>pyrwz šbwr</i>
*Radan	Radan	<i>rdn</i>
Rāg	Bēth-Raziqāyē	<i>'tr' drzyqy'/byt rzyqy'</i>
*Séleucie	Slyq	<i>slyq</i>
*Sroš	Sroš	<i>srš</i>
Sūriyā	Surya/Syrie	<i>swry'</i>
Šūš	Šuš/Suse	<i>šwš</i>
*Tayma	Tayma	<i>tym'</i>
Tēsfōn	Qtispun/Ctésiphon	<i>qtyspwn</i>
*Thèbes	Tebays	<i>tb'ys</i>
Urha	Orhay/Édesse	<i>'wrhy</i>
*Villes [Royales]	mdynoto	<i>mdynt'</i>
Weh-Ardašīr	Beh-Ardašīr	<i>bh 'rdšyr</i>
*Zabē	Zabē	<i>z'b'</i>

## Noms propres

Terme en moyen-perse	Transcription syriaque	Translittération syriaque
Bāb	Abba	<i>'b'</i>
Abrahām	Abraham	<i>'brhm</i>
Ābrōdag	Abrudaq	<i>'brwdq</i>
Adām	Adam	<i>'dm</i>
Ādur-Farrah	Adurparah	<i>'dwrprh</i>
Arwān-dād	Arundad	<i>'rwndd</i>
*Awira	'Awira	<i>'wyr'</i>
Bābay	Babaī	<i>bby</i>
*B'el	Ba'ala	<i>b'l'</i>
Dādīn	Dadyn	<i>d'dyn</i>
Dād-Ohrmezd	Dadhurmazd	<i>ddhwrmez</i>
*Daniel	Daniel	<i>dny'yl</i>
*David	Dauid	<i>dwyd</i>
Dēn-dād	Dyndad	<i>dyndd</i>
Farrox-dād	Farukhdad	<i>prwkdd</i>
*Grigor	Grigor	<i>grygwr</i>
Husraw	Khusro	<i>kwsrw</i>
Išāk	Išāq/Isaac	<i>yshq</i>
Īšō	Īšō'/Jésus	<i>yšw'</i>
*Jacques	Ja'qub	<i>y'qwb</i>
*Jean	Yoḥannān	<i>ywhnn</i>
*Job	Ayub	<i>'ywb</i>
*Joseph	Īausep	<i>ywsp</i>
Kawād	Qauad	<i>q'wd</i>
Kēsar	Qesar/César	<i>qsr</i>
Kirdag	Qardag	<i>qrdg</i>
*Kryštiana	Christina	<i>krštyn'</i>
Mihrān	Mihran	<i>mhrn</i>
Mihr-Narseh	Mihrnarsē	<i>myhrnrs'</i>
Mihr-Zabīrōy	Mihrzabirōy	<i>myhrzbyrwy</i>
Mūšāy	Mušē/Moïse	<i>mwš'</i>
Ohrmezd	Hurmazd	<i>hwrmez</i>
Paulōs	Pulus/Paul	<i>pwlws</i>

Pērōz	Piruz	<i>pyrwz</i>
*Pierre	Petrus	<i>p̄trws</i>
Pīrān-Gušnasp	Pirangušnasp	<i>pyrngwšnsp</i>
Pīr-Gušnasp	Pirgušnasp	<i>pyrgwšnsp</i>
*Satan	Saṭano	<i>st̄n'</i>
*Serge	Sergis	<i>srgys</i>
Spitāmān	Spydāhman	<i>spydāhmn</i>
*Šalmaï	Šalmaï	<i>šlmy</i>
*Šem'un	Šem'un	<i>šm'un</i>
Xwadāy-bud	Khudanbud	<i>kwdnbwd</i>
Yazd-bōzēd	Yzidbuzid	<i>yzydbwzyd</i>
Yazdēn	Yazdin	<i>yzdyn</i>
Yazdōy	Yazdoy	<i>yzdwy</i>
Yazd-panāh	Yzidpanah	<i>yzydpnh</i>
Zabargān	Zabargan	<i>zbrgn</i>
Zardušt	Zardušt/Zoroastre	<i>zrdwšt</i>

## CORPUS GREC – Histoire de Šīrēn

### Fonctions

Terme en moyen-perse	Transcription	Translittération du grec	Grec
*archonte	archon	<i>árkhon</i>	ὁ ἄρχων
dādwar	dikastes	<i>dikastēs</i>	ὁ δικαστής
dehgān	dehqān	<i>dekanikē arkhē</i>	δεκανική αρχή
mow	magos	<i>mágos</i>	ὁ μάγος
mowbed	mawepeta	<i>mauīptās</i>	ὁ μαυίπτās
paygān-sālār	archipezos	<i>arkhipezos</i>	ὁ ἀρχίπεζος
*presbytre	presbuteros	<i>presbutēros</i>	ὁ πρεσβυτέρος
rad	rad	<i>rād</i>	[ὁ ρὰδ] (corr. ὁ δάρ)

### Toponymes

Terme en moyen-perse	Transcription	Translittération du grec	Grec
Āsūrestān	Beth-Armae	<i>bētharmaēs</i>	Βηθαρμαής
Dastgerd	Karstha	<i>tò karsthà tò méga</i>	τὸ Καροθὰ τὸ μέγα
Garmēgān	Begarme	<i>bégarmeōn</i>	Βηγαρμεῶν
Hulwān	Alouan	<i>toū alouanōn</i>	τοῦ Ἄλουανῶν
Hūzestān	Khuzayne	<i>tōn khouzainōn eparkhías</i>	τῶν Χουζαϊνῶν ἐπαρχίας
*Karka d-Bēth Slokh	Khirkha Seleukos	<i>khirkhaseleúkon</i>	Χιρκασελεύκον
*Lašōm	Lasum	<i>toū lasoumōn</i>	τοῦ Λασουμῶν
Pārs	Pars	<i>pārs</i>	Πάρς
Rōšen-Husraw	Resan-Khusadon	<i>resankousádon</i>	Ῥεσανκουσάδων
*Villes [Royales] (Séleucie-Ctésiphon)	poleis	<i>póleis</i>	Πόλεις

### Noms propres

Terme en moyen-perse	Transcription	Translittération du grec	Grec
*David	Dauid	<i>Dauīd</i>	Δαυίδ
Élie	Elias	<i>Helías Helías</i>	Ἡλίας
*Golinduš	Golindukh	<i>Golindoukh</i>	Γολινδουχ
Husraw	Khosroes	<i>Khosróes</i>	Χοσρόης
*Jean	Ioannes	<i>Ioánnēs</i>	Ἰωάννης
Mūšāy	Moses/Moïse	<i>Mosēs</i>	Μωσῆς
*Pierre	Petros	<i>Pétros</i>	Πέτρος
Šīrēn	Sirē	<i>Sirē</i>	Σιρή
Zardušt	Zoroastres	<i>Zoroástres</i>	Ζωροάστρης

# CORPUS PERSAN – Šahname

## Fonctions

	Fonction persan		Fonction Lazard		Fonction MP	
1	عرض		arez		*arez-	inspecteur des finances
2	آموزگار		āmuzegār		*hammōzgār	maître
3	بخرد		bexrad		*bexrad	conseiller
4	بزرگان		bozorgān		wuzurgān	les Grands (dignitaires)
	برهنمن		brahaman		*brahmane	prêtre brahmane
5	دبیر		dabir		dibīr	scribe
6	دستور		dastur		dādwar, dastwar	juge
7	دهقان		dehqān		dahigān / dehgān	juge
8	دژخیم		dežxim		*duš-xēm	bourreau
9	فرزانه		farzāneh		frazānag	Grand de l'armée
10	فرستاده		ferestādeh		frēstādag	messenger, ambassadeur
11	گنجور		ganjvar		ganjwar	trésorier
12	گرزدار		gorzdār		*warzdār	porteur de gourdin
13	گوینده		guyandeh		*guyandeh	porte-parole
14	حاجب		hājeb		*hājeb	chambellan
15	هیربد		hirbod		hērbed	prêtre
	کنارنگ		kenārang		kanārang	kanārang
16	کاراگه		kārāgah		kār-āgāh	émisnaire
17	کاردان		kārdān		*kārdān	ministre
18	کاردار		kardār		kārdār	administrateur, gouverneur
19	کشنده		košandeh		košandag	bourreau
20	مهان		mahān		mehān	les Grands
21	مرزبان		marzbān		marzbān	margrave
22	مهتر		mehtar		mehtar	Ancien
23	منادیگر		monadigar		*monadigar	hérault
24	موبد		mowbed		mowbed	prêtre
			mowbed-e		mowbedān	
25	موبد موبدان		Mowbedān		mowbed	grand-prêtre
26	نماینده		namāyandeh		*namāyandag	conseiller, représentant
27	نامدار		nāmdār		*nāmdār	notable
28	نویسنده		nevisandeh		*nibēsandag	écrivain, secrétaire d'État
29	نیزه دار		neyzēhdār		*nēzagdār	porteur de lances
30	استاد		ostād		awestād	maître
31	پهلوان		pahlavān		pahlawān	noble, prince
32	پرستنده		parastandeh		paristandag	courtisan
33	پیشرو		pišro		*pēšraw	éclaireur
34	بیاده		piyādeh		payg, *payādag	fantassin
35	رد		rad		rad	rad, chef, maître
36	رای زن		rāyzan		*rāyzan	conseiller, consul
37	روزی ده		ruzideh		*rōzīgdah	officier payeur
38	سالار		sālār		sālār	commandant
39	سران		sarān		*sarān	Grand, chef
40	سوار		savār		asped, aswār	général de la cavalerie
41	سپهبد		sepahbod		spāhbed	général, commandant
42	سپردار		separdār		spardār	porteur de bouclier
43	سخنگوی		soxangu		*saxwan-gōw(āg)	porte-parole
44	وزیر		vazir		wizīr	ministre
45	زره دار		zerehdār		zrēh-dār	porte-bouclier

## Toponymes

	toponyme persan	toponyme Lazard	toponyme MP
1	اهواز	Ahvāz	*Ahvāz
2	آلان	Ālān	Alān
3	عمورية	Ammurieh	*Ammurieh
4	أمل	Āmol	Āmūl
5	أموى	Āmuy	*Āmuy
6	انطاكية	Antākiyeh	Andiyōk
7	أرايش روم	Ārāyeš Rum	*Ārāyeš Rum
8	اردبيل	Ardabil	*Ardabil
9	ارمنيه	Armaniyeh	Armen
10	آذربايجان	Āzarābādegān	Ādurbādagān
11	آذرگشسب	Āzargošasb	Ādur-ī Gušnasp
12	بلخ	Balx	Baxl
13	باميين	Bāmin	Bāmig
14	بردع	Barda	*Barda
15	بسطام	Bastām	Wastām
16	بيستون	Bistun	*Bistun
17	بخارا	Boxārā	*Buxārā
18	چاچ	Čāč	Čāčestān
19	چغان	Čagān	*Čagān
20	چين	Čīn	Čīn
21	دنبر	Danbar	*Danbar
22	ديلم	Deylam	Dēlān
23	ديلمان	Deylamān	Dēlān
24		Esfahān	Spahān
25	عراق	Erāq	Āsōrestān
26	گیلان	Gilān	Gēlān
27	گرگان	Gorgān	Gurgān
28	گل زریون	Gūl Zariyun	*Gūl Zariyun
29	گندی شاپور	Gūndīšāpūr	Weh-Andiyōk-Šābuhr
30	حلب	Halab	*Halab, *Alep
31	هند	Hend	Hind
32	هندوستان	Hendustān	Hindestān
33	ایران	Irān	Ērān
34	جيهون	Jeyhūn	*Jeyhūn
35	کشمير	Kašmir	*Kašmir
36	کوردستان	Kavarstān	*Kavarstan
37	کوه	Kuč	*Kuč
38	مداین	Madāyen	Tēsḥōn
39	مرغ	Marǧ	*Marǧ
40	مرو	Marv	Marw
41	مای	Māy	*Māy
42	مازندران	Māzandarān	*Māzandarān
43	مکران	Makrān	*Makrān
44	نسا	Nasā	Nisā
45	نیل	Nil	*Nil
46	نیمروز	Nimruz	Nēmrož
47	اردن	Ordon	*Ordon

48	پارس	Pārs	*Pārs
49		Pasā	*Pasā
50	قاجارباشی	Qajqārbāšī	*Qajqārbāšī
51	قالینیوس	Qāliniūs	Kallinikè
52	قنوج	Qannūj	*Qannūj
53	قم	Qom	*Qom
54	روم	Rūm	Hrōm
55	سمرقند	Samarqand	*Samarkand
56	سندل	Sandal	*Sandal
57	سندلی	Sandali	*Sandali
58	سقیلا	Saqilā	*Saqilā
59	سقلاب	Saqlāb	*Saqlāb
60	ساری	Sārī	*Sārī
61	شام	Šām	Šām
62	شگنان	Šegnān	*Šegnān
63	سند	Send	Sind
64	سغد	Sogd	*Sogd
65	سروچ	Soruč	*Soruč
66	سوراب	Sūrāb	*Sūrāb
67	سورستان	Surestān	Āsōrestān
68	ترمذ	Termez	*Termez
69	طیسفون	Tisfun	Tēsḫōn
70	توران	Tūrān	Tūrān
71	ترکستان	Turkestān	Turkestān
72	ویسه گرد	Visehgerd	*Visehgerd
73	ختلان	Xatlān	*Xatlān
74	خزر	Xazar	*Xazar
75	خراسان	Xorāsān	Xwarāsān
76	ختن	Xotan	*Xotan
77	خوارزم	Xwārazm	Xwarazm
78	یمن	Yaman	*Yaman
79	زم	Zam	*Zam
80	زیب خسرو	Zib-e Xosrow	Weh-Andiyök-Husrō

## Noms propres

	NP persan	NP Lazard	NP MP
1	بوالفضل	Abolfazl	*Abulfazl
2	ابوالقاسم	Abolqasem	*Abulqasem
3	افراسیاب	Afrāsiyāb	Frāsiyāw
4	اهرمن	Ahreman	Ahreman
5	آرش	Āraš	*Āras

6	اردشیر	Ardašir	Ardašir
7	ارجاسب	Arjāsb	Arjāsp
8	ارتنگ	Artang	*Artang
9	آزادسرو	Āzād Sarv	Āzād-Sarw
10	آذرگشسب	Āzargošasb	Ādur-Gušnasp
11	بابک	Bābak	Pābag
12	بهمن	Bahman	Wahman
13	بهرام	Bahrām	Wahrām
14	بهرام گور	Bahrām Gur	Wahrām Gōr
15	باطرون	Bātrun	*Bātrun
16	برزین	Borzin	Burzēn
17	برزوی	Borzuy	Burzōy
18	بوزرجمهر	Buzarjomehr	Wuzurg-Mihr
19	اسکندر	Eskandar	Aleksandar
20	فغانیش	Fağāniš	*Fağāniš
21	فغفور	Fağfur	Baga-puθra- (vp)
22	فروریوس	Farforiūs	*Porphyre
23	فرهاد	Farhād	Frahād
24	فریدون	Ferydun	Frēdōn
25	فور	Fur	*Porus
26	غاتفر	Ġātfar	*Ġātfar
27	گو	Gav	*Gaw
28	گیل شاه	Gil šah	*Gēl šāh
29	گشسب	Gošasb	Guš(n)asp
30	گشتاسب	Goštāsb	Guštāsp
31	هرمزد خراد	Hormazd Xarrād	Ohrmezd-Xwarrah
32	هرمزد	Hormozd	Ohrmezd
33	هوشنگ	Hušang	Hōšang
34	جم	Jam	Jamsēd
35	جمهور	Jomhur	Jamhūr
36	جهود	Juhud	*Jahūd
37	کسری	Kasrā	Husraw
38	کاووس	Kāvus	kay Us
39	کیقباد	Kayqobād	kay Kawād
40	گیومرت	Kayumars	Gayōmart
41	کیان	Kiān	*Kiān
42	کوفچ	Kūfċ	*Kūfċ
43	مهبود	Mahbod	Māh-bōy
44	مردوی	Marduy	Mardōy
45	مسیحا	Masihā	*Masihā
46	مای	Māy	*Māy
47	مهرک	Mehrak	Mihrag
48	مهران	Mehrān	Mihrān
49	مهران ستاد	Mehrān Setād	Mihrān *Stād
50	مهراش	Mehrās	*Mihrās

51	مهړنوش	Mehrnuš	Mihr-Anōš
52	منذر	Monžer	*Mundhir
53	نرسی	Nersi	Narseh
54	نوشین روان	Nušinravān	(Husraw) Anōšag- ruwān
55	نوش زاد	Nūšzād	Anōš(ag)-zād
66	پیروز	Piruz	Pērōz
57	قراخان	Qaraxān	*Qaraxān
58	قیصر	Qeysar	Kēsar
59	قیاد	Qobād	Kawād
60	رام برزین	Rām Borzin	Rām-Burzēn
61	رشنواد	Rašnavad	*Rašnawad
62	رای	Rāy	*Radja
63	شادان برزین	Šādān Borzin	*Šādān Burzēn
64	شاهوی	Šāhuy	Šāhōy
65	شمن	Šaman	*Šaman
66	شماس	Šammās	Šemāš
67	شاپور	Šāpur	Šābuhr
68	شاپور اورمزد	Šāpūr Urmazd	Šābuhr Ohrmezd
69	ساسان	Sāsān	Sāsān
70	ساوه	Sāveh	*Sāweh
71	شیری بهرام	Šīrūy Bahrām	Šīrōy Wahrām
72	سنج	Sonj	*Sonj
73	طهمورث	Tahmures	*Taxmūras, Taxmūrat
74	طلحند	Talxand	*Talhand
75	اورمزد	Urmazd	Ohrmezd
76	خاقان	Xaqān	Xāgān
77	خاتون	Xātun	*Xātun
78	خوشنواز	Xošnavāz	*Kušnewāz
79	خسرو	Xosrow	Husraw
80	یزدگرد	Yazdgerd	Yazdgerd
81	زادفرخ	Zād Farrox	*Zād Farrox
82	زراسب	Zarasb	Zarāsp
83	زردشت	Zardošt	Zardu(x)št
84	زروان	Zorvān	Zurwān

## CORPUS MOYEN-PERSE – Histoire de Husraw et un page

### Fonctions

Terme en moyen-perse	Traduction	Translittération moyen-perse
hērbed	prêtre enseignant	<i>hylpt</i>
dibīr	scribe	<i>dpyr</i>
darbān-sālār	chef des portiers	<i>dlp'n srd'l</i>
āxwarrbedān-sālār	chef des écuries	<i>'hwlp't'n srd'l</i>
marzbān	« margrave »	<i>mlcp'n</i>



## Toponymes

Terme en moyen-perse	Translittération moyen-perse
Ērān-winnārd-Kawād	<i>'yl'n wyn't kw't</i>
Gurgān	<i>gwlg'n</i>
Hērt	<i>hylt</i>
Syārazūr	<i>syd'lcwl</i>
Kand	<i>kn(d)</i>
Harēw	<i>hlyw</i>
Marw-rōd	<i>mlw lwt</i>
Bost	<i>bst</i>
Hulwān	<i>hlw'n</i>
Āsūr	<i>'swl</i>
Wāsrang	<i>w'zlng</i>

## Noms propres

Terme en moyen-perse	Translittération moyen-perse
Wāspuhr	<i>w'spwhl</i>
Windād-Gušnasp	<i>wnd't gwšnsp</i>
Māh-Husraw ī Anōš-Husraw	<i>m'hhwslw' Y *'nwšhwlb</i>
Husraw	<i>hwslw'</i>